

ZAKLJUČCI I PRIJEDLOZI SA KONFERENCIJE „KOLIKO ĆE NAM SLOBODE OSTATI?“

Za poboljšavanje situacije u pogledu sloboda izražavanja, mišljenja i okupljanja, medijskih sloboda i ljudskih prava generalno, te onemogućavanja zloupotrebe pravosuđa, a u vezi sa najavljenim donošenjem zakona i izmjena i dopuna postojećih zakona neophodno je da se pristupi:

- **zaustavljanju procesa u pogledu propisivanja krivičnih djela klevete i uvrede** u okviru *Krivičnog zakonika Republike Srpske*;
- **zaustavljanju procesa u pogledu „brzinskog“ donošenja zakona kojim bi se definisale i kažnjavale lažne vijesti** sve dok se ne obave široke konsultacije sa predstavnicima svih medijskih grupa u Republici Srpskoj, naročito sa nezavisnim medijima, kao i dok se ne obave javne i stručne rasprave i detaljno ne obrazloži potreba za donošenjem takvog zakona;
- **zaustavljanju procesa u pogledu proširenja krivičnih djela protiv ustavnog poretka** u okviru *Krivičnog zakonika Republike Srpske*, kako za istim trenutno ne postoji potreba;
- **boljem regulisanju zaštite u okviru građanskopravnih mehanizama**, koji bi napravili pravilnu ravnotežu između slobode izražavanja i zaštite ugleda i časti pojedinca;
- **reformama Zakona o zaštiti od klevete Republike Srpske**, idući ka još jasnijoj zaštiti oklevetanih, ali i sa druge strane **konkretizovanjem naknada za klevetu** tako da se uspostave srazmjerna i razumna ograničenja maksimalnih iznosa naknade štete u smjeru toga da se opstanak medija ne dovodi u pitanje, kao i da se uvedu odgovarajuće **garancije protiv dosuđivanja naknada koje su nesrazmjerne stvarnoj povredi**, ali i da se zakonski **konkretno postave viši standardi prihvatljivosti i tolerancije** u slučajevima navodne klevete protiv javnih ličnosti u odnosu na osobe koje se ne nalaze direktno pod svjetlima javnosti uz ostanak pozivanja na sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava;
- dopunama *Zakona o zaštiti od klevete* proširenjem odredbi o izuzeću od odgovornosti od navodne klevete, **uvođenjem „anti-SLAPP“ odredbi i kriterijuma u zakon** (*SLAPP: Strategic Litigation Against Public Participation*), tj. odredbi o primarnoj zaštiti slobode izražavanja od zloupotrebe pravosuđa kroz omogućavanje odbacivanja ili odbijanja očigledno neosnovanih (SLAPP) tužbi;
- mnogim, ne striktno pravnim, mehanizmima, od **konkretnog upoznavanja građana sa medijskom pismenošću do uređenja medija i medijskog prostora** u smislu zaštite novinara i slobode izražavanja, kao i pravovremenih i istinitih informacija;
- **okretanje resursa ka jačanju i podržavanju nezavisnog i prevashodno odgovornog novinarstva**, i promovisanju **proaktivnog i pravovremenog objavljivanja informacija** od strane nosilaca vlasti i institucija uz uvođenje progresivnih medijskih politika, idući sve do podrške nezavisnim medijima bez političkog pritiska i finansiranja na osnovu legitimnih kriterijuma i ekspertskih komisija;
- **usvajanju zakona kojim bi se definisala transparentnost vlasništva u medijima**;
- **potpunom usklađivanju primjene Zakona o zaštiti od klevete Republike Srpske sa praksom Evropskog suda za ljudska prava i ujednačavanju, u potpunosti, prakse sudova** u istim ili sličnim predmetima;
- **adekvatnom procesuiranju prijetnji i napada na novinare.**